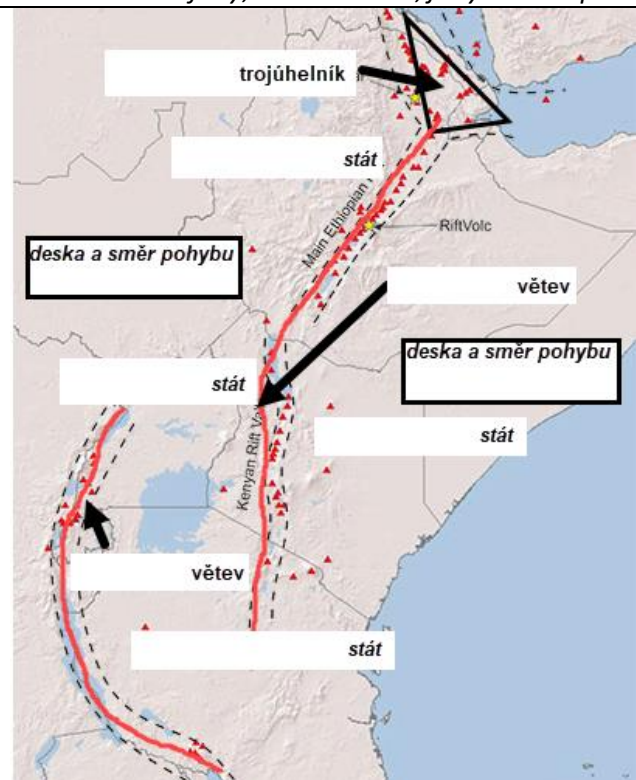

Jezera východoafrické propadliny – vznik a význam

1) Pracuj s textem. Zvýrazněné a podtržené pojmy a státy umísti do mapy (pohyby naznač šipkou).

Příkopová propadlina v oblasti, kde se odděluje **Africká (Núbijská) a Somálská deska**, které se od sebe vzájemně oddalují. Táhne se od tzv. **Afarského trojúhelníku** přes území **Etiopie** jihozápadním směrem. Na území **Keni** pokračuje **východní větev**, přes **Tanzanii**. Dále ve vnitrozemí, na pomezí **Ugandy** a Konga se táhne zřetelná **západní větev**. Pásmo propadlin je lemováno horami, často s aktivními sopkami. I nejvyšší hora této oblasti a celé Afriky, Kilimandžáro, je vyhaslá sopka. V oblasti propadlin vzniklo velké množství jezer.

Upraveno podle: <https://www.bgs.ac.uk>

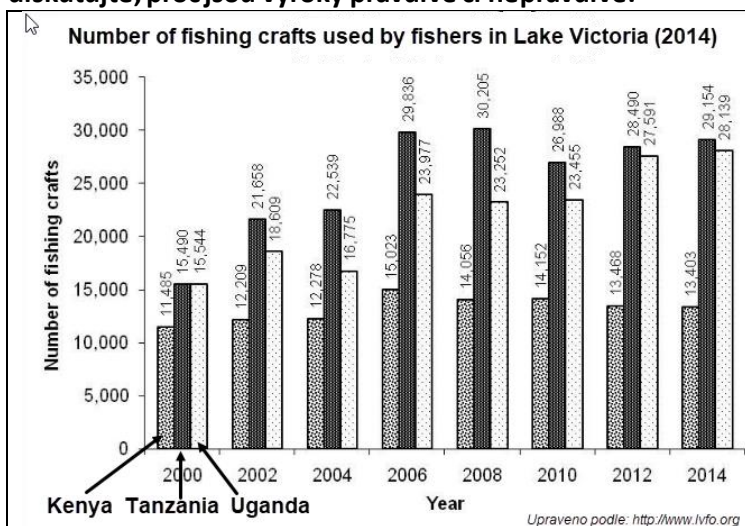
1) Za pomoci atlasu lokalizuj v mapě jezero Tanganyika a Ukerewe (Viktoriino).

2) Viktoriino jezero je se svou průměrnou hloubkou kolem 40 m výrazně odlišné od jezera Tanganyika. Napadá tě na základě mapy, proč by to tak mělo být?

3) Pohyb na rozhraní zmiňovaných desek není příliš rychlý – udává se asi 2 cm za rok. Geologický čas však plyne trochu jinak, než jsme ochotní si představit. Jakou urazí vzdálenost za 10 či 20 milionů let?

4) Co by mohlo vzniknout v místě dnešních příkopových propadlin za předpokladu, že bude tento pohyb pokračovat 20 milionů let?

2) Jezera v oblasti jsou velmi důležitým zdrojem obživy obyvatel. Známostou lovenou rybou je například okoun nilský. Rozhodni na základě grafu a mapy výše o pravdivosti tvrzení (odpovídej ANO/NE). Společně diskutujte, proč jsou výroky pravdivé či nepravdivé.

Graf ukazuje počet rybářů v regionu.

Celkový počet rybářských lodí v Tanzanii se neustále zvyšuje.

V Keni i Ugandě můžeme sledovat od roku 2006 setrvalý pokles počtu rybářských lodí.

Keňa má z této trojice států nejkratší pobřežní linii a také i nejmenší počet lodí ve sledovaném období.

V roce 2008 vyvrcholil růst počtu rybářských lodí na Viktoriině jezeře.

Slovníček: fishing craft – ryářská loď; fisher – rybář

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.

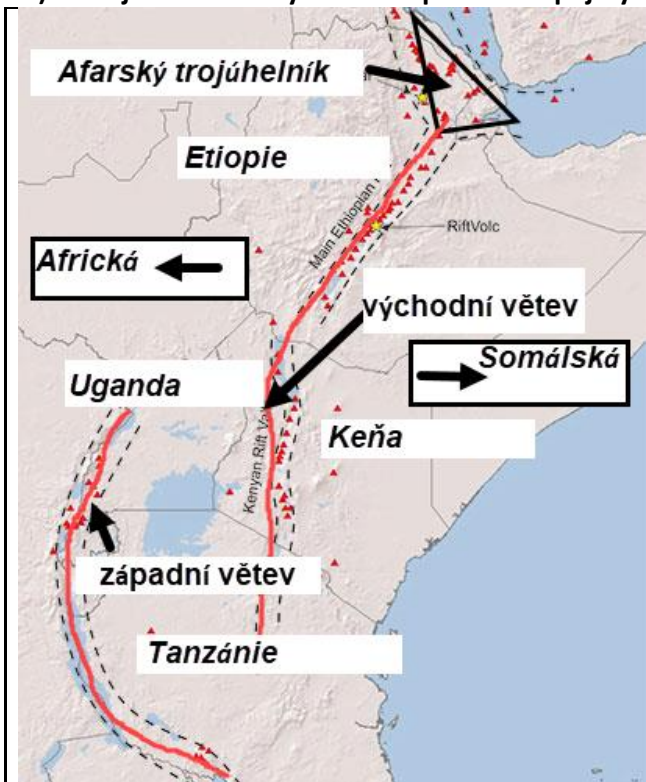
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Jezera východoafrické propadliny – vznik a význam – řešení a metodické poznámky

Pracovní list se zabývá problematikou vzniku a významu jezer v oblasti východoafrické prolákliny. Může být využit jednak ve výuce přírodních podmínek Afrického kontinentu, tak při výuce regionální geografie východní Afriky. Ze zkušenosti bych žáky nechal pracovat ve skupinách (ideálně o čtyřech členech). K dispozici by žáci měli mít atlas světa. Odpovědi na otázky mohou přednášet jednotlivé skupiny. Učitel odpovědi upravuje, případně moderuje diskusi. Výsledný vyplněný pracovní list je individuálním výstupem každého žáka a může být ohodnocen.

1) Pracuj s textem. Zvýrazněné a podtržené pojmy a státy umístí do mapy (pohyby naznač šipkou).

Upraveno podle: <https://www.bgs.ac.uk>

1) Za pomoci atlasu lokalizuj v mapě jezero Tanganyika a Ukerewe (Viktoriino).

2) Viktoriino jezero je se svou průměrnou hloubkou kolem 40 m výrazně odlišné od jezera Tanganyika. Napadá tě na základě mapy, proč by to tak mělo být?

Jezero T. leží přímo na zlomové linii, zatímco jezero Ukerewe spíše na plošině mezi dvěma velkými zlomy.

3) Pohyb na rozhraní zmiňovaných desek není příliš rychlý – udává se asi 2 cm za rok. Geologický čas však plyne trochu jinak, než jsme ochotní si představovat. Jakou urazí vzdálenost za 10 či 20 milionů let?

Jednoduchým přepočtem za 10 mil let 20 milionů centimetrů, což odpovídá 200 km respektive 400 km.

4) Co by mohlo vzniknout v místě dnešních příkopových propadlin za předpokladu, že bude tento pohyb pokračovat 20 milionů let?

průliv, záliv, moře, nový ostrov (a podobné odpovědi)

2) Jezera v oblasti jsou velmi důležitým zdrojem obživy obyvatel. Známou lovenou rybou je například okoun nilský. Rozhodni na základě grafu a mapy výše o pravdivosti tvrzení (odpovídej ANO/NE). Společně diskutujte, proč jsou výroky pravdivé či nepravdivé.

Graf ukazuje počet rybářů v regionu. <i>Podle názvu graf ukazuje počet rybářských lodí v daném období.</i>	NE
Celkový počet rybářských lodí v Tanzanii se neustále zvyšuje. <i>Na začátku tisíciletí se počet zvyšoval, ale po roce 2008 došlo k poklesu.</i>	NE
V Keni i Ugandě můžeme sledovat od roku 2006 setrvalý pokles počtu rybářských lodí. <i>Neplatí ani pro jednu ze zemí. Výrazněji u Ugandy, kde naopak počet lodí setrvale roste.</i>	NE
Keňa má z této trojice států nejkratší pobřežní linii a také nejmenší počet lodí ve sledovaném období. <i>Obě tvrzení pravdivá.</i>	ANO
V roce 2008 vyvrcholil růst počtu rybářských lodí na Viktoriině jezeře. <i>Platí pouze pro Tanzanii; v celkovém součtu toto tvrzení neplatí.</i>	NE

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Zdroje informací:

Podkladová mapa východoafrické riftové zóny. British Geological Survey. **East African Rift volcanism.**

Dostupné volně on-line z:

<https://www.bgs.ac.uk/research/volcanoes/eastAfricanRiftVolcanism.html> [citováno 29. 5. 2019].

Graf počtu rybářských lodí na Viktoriině jezeře 2000–2014. **Fisheries management plan iii (fmpiii) for Lake Victoria fisheries 2016-2020.** Lake Victoria Fisheries Organization. Volně dostupné on-line z:

http://www.lvfo.org/sites/default/files/Final%20FMP%20III%202016%20to%202020_0.pdf [citováno 29. 5. 2019].

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).